

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Геолого-географічний факультет
Кафедра морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології



Проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

20 22 р.

ОК 06. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИ, АНАЛІЗ ТА ПРЕЗЕНТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ

Рівень вищої освіти: Третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: 10 Природничі науки

Спеціальність: 103 Науки про Землю

Освітньо-наукова програма: Науки про Землю

ОНУ

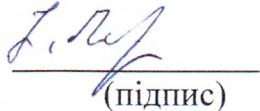
2022 р.


Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни « Методи, аналіз та презентація результатів наукових досліджень». Одеса: ОНУ, 2022. 13 с.
(назва навчальної дисципліни)

Розробник: Педан Галина Сергіївна, к. геол.н., доцент кафедри морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології


Протокол № 1 від «02» вересня 2022 р.

Завідувач кафедри  (підпис) (Черкез Є.А.) (прізвище та ініціали)

Погоджено із гарантом ОПП «Науки про Землю»  (підпис) (Янко В.В.) (прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного факультету/інституту

Протокол № 1 від 2 вересня 2022 р.

Голова НМК  (підпис) (Сич В.А.) (прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № від. “ ” 20 р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) () (прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № від. “ ” 20 р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) () (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>вечірня форма навчання</i>
Загальна кількість кредитів - 4 годин - 120 залікових модулів - 1 змістових модулів - 2	Галузь знань 10 Природничі науки Спеціальність 103 Науки про Землю Рівень вищої освіти: третій (освітньо- науковий)	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	2-й
		<i>Семестр</i>	
		3-й	3-й
		<i>Лекції</i>	
		16 год.	16 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		14 год.	14 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		Не передбачено	Не передбачено
		<i>Самостійна робота</i>	
		90 год.	90 год.
Форма підсумкового контролю: іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни - підготовка аспірантів до здійснення науково - дослідницької діяльності, ознайомлення їх зі стратегією та тактикою аналізу інформаційних джерел, організації наукової праці, проведення експериментальних досліджень з геології, надання їм певних знань щодо методики й інструментарію дослідження, написання наукових статей, а також правил підготовки, оформлення та захисту дисертаційної роботи.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- розширити в аспірантів спектр знань у сфері сучасних методів проведення наукових досліджень з геології;
- надати аспірантам необхідні знання та практичні навички для пошуку, накопичення та аналізу наукової інформації з теми дисертаційного дослідження, написання наукових публікацій, оформлення та захисту дисертації;
- сприяти розвитку професійних умінь з формулювання та презентації результатів проведених досліджень.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Загальних:

- ЗК 05. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
- ЗК 06. Навички міжособистісного спілкування, пов'язані з умінням взаємодіяти з іншими людьми та працювати в команді.
- ЗК 08. Здатність до усної і письмової презентації та обговорення результатів наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, в тому числі з експертами інших галузей.

- ЗК 09. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

Спеціальних:

- СК 01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в геології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з геології та суміжних галузей.
- СК 02. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.
- СК 09. Здатність самостійно здійснювати науково-дослідницьку діяльність в галузі геології та суміжних наук, інтерпретувати дані власного наукового дослідження, відносити їх до відповідної теорії з використанням сучасних методів дослідження, інформаційних технологій.
- СК 10. Здатність демонструвати знання сучасного стану, основних тенденцій та перспектив розвитку геологічної науки, орієнтуватись в сучасних проблемах наукових досліджень в галузі геології та суміжних наук, продукувати нові ідеї при вирішенні дослідницьких і практичних задач.

Очікувані програмні результати навчання.

Кінцеві програмні результати навчання (РН), формуванню яких сприяє навчальна дисципліна «Методи, аналіз та презентація результатів наукових досліджень»:

- РН 10. Презентація та обговорювання власних досліджень на вітчизняних і міжнародних форумах та широкою аудиторією державною та іноземною мовами та публікація їх у наукометричних та фахових виданнях.
- РН 11. Спілкування з вітчизняними і зарубіжними колегами та громадськістю у діалоговому режимі з дотриманням етики ділового спілкування.
- РН 14. Здатність сформувати власну мотиваційну систему відповідно до поставлених цілей, мобілізувати необхідні власні компетенції.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми студенти повинні:

знати:

- основні методи, прийоми науково-дослідницької діяльності та вміти вибрати найбільш доцільні методи дослідження наукових проблем.
- порядок вибору і формулювання проблеми і теми наукового дослідження.
- правила пошуку інформації у процесі наукової роботи, накопичення та обробки літературних даних, особливості написання огляду літератури в природничих науках.
- правила презентації результатів наукових досліджень у вигляді звітів, наукових статей, тез доповідей.
- порядок оформлення та представлення дисертаційної роботи з геології, вимоги до опублікування результатів дисертаційної роботи.
- вимоги до презентації дисертаційної роботи з геології та її прилюдного захисту.

вміти:

- самостійно сформулювати мету, завдання, об'єкт й предмет дослідження згідно обраної теми дисертаційної роботи;
- використовувати інформаційно-пошукові системи та бази даних для пошуку наукової інформації з геології, обробляти та аналізувати отриману інформацію; володіти навичками збору, обробки, критичного аналізу та систематизації інформації за темою дослідження.
- виділяти і систематизувати основні ідеї в наукових текстах, критично оцінювати інформацію, що надходить з різноманітних наукових джерел.
- використовувати сучасні методи дослідження в геології при проведенні самостійної науково - дослідницької діяльності, інтерпретувати та аналізувати їх результати;
- застосувати комплексний підхід до наукового дослідження геологічних об'єктів та явищ сучасними методами.

- представляти отримані результати наукових досліджень у вигляді звітів і наукових публікацій в фахових рецензованих виданнях.
- використовувати сучасні комп'ютерні інформаційні технології та програми у наукових дослідженнях та публічній презентації їх результатів;
- володіти навичками публічного виступу в науковій діяльності, аргументації, ведення дискусії та полеміки;
- здійснювати інноваційну діяльність та трансформувати наукові дослідження і розробки у конкурентоспроможні товари і послуги.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Обробка літературних даних, методи наукових досліджень з геології та аналіз їх результатів.

Тема 1. Формулювання теми, визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження з геології.

Тема 2. Пошук інформації у процесі наукової роботи, накопичення та обробка літературних даних. Особливості написання огляду літератури в природничих науках.

Тема 3. Порядок здійснення та основні сучасні методи наукового дослідження в геології.

Змістовий модуль 2. Презентація результатів наукових досліджень.

Тема 4. Робота над написанням наукових статей, тез доповідей. Фахові видання з геології та провідні закордонні журнали, що входять в наукометричні бази даних Scopus, Web of Science, правила публікації результатів наукових досліджень в них.

Тема 5. Виклад змісту та структура дисертації, оформлення дисертаційної роботи з геології.

Тема 6. Правила та вимоги до презентації результатів дослідження з геології, прилюдний захист дисертації.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Вечірня форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Обробка літературних даних, методи наукових досліджень з геології та аналіз їх результатів										
Тема 1. Формулювання теми, визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження з геології.	4	2	-	-	2	4	2	-	-	2
Тема 2. Пошук інформації у процесі наукової роботи,	14	2	4	-	8	14	2	4	-	8

накопичення та обробка літературних даних. Особливості написання огляду літератури в природничих науках.										
Тема 3. Порядок здійснення та основні сучасні методи наукового дослідження в геології.	38	4	4	-	30	38	4	4	-	30
Разом за змістовим модулем 1	56	8	8	-	40	56	8	8	-	40
Змістовий модуль 2. Презентація результатів наукових досліджень										
Тема 4. Робота над написанням наукових статей, тез доповідей. Фахові видання з геології та провідні закордонні журнали, що входять в наукометричні бази даних Scopus, Web of Science, правила публікації результатів наукових досліджень в них.	24	2	2	-	20	24	2	2	-	20
Тема 5. Виклад змісту та структура дисертації, оформлення дисертаційної роботи з геології.	24	2	2	-	20	24	2	2	-	20
Тема 6. Правила та вимоги до презентації результатів дослідження з геології, прилюдний захист дисертації.	16	4	2	-	10	16	4	2	-	10

Разом за змістовим модулем 2	64	8	6	-	50	64	8	6	-	50
Усього годин	120	16	14	-	90	120	16	14	-	90

Питання до змістового модулю 1

1. Принципи формулювання теми дисертаційної роботи.
2. Формулювання мети дисертаційної роботи.
3. Принципи формулювання завдань дослідження з геології.
4. Сутність та відмінність об'єкта й предмета дослідження з геології.
5. Правила пошуку інформації у процесі наукової роботи з геології. Бази даних.
6. Особливості написання огляду літератури в Науках про Землю (геологія).

Питання до змістового модулю 2

1. Правила оформлення статей в геологічні журнали. Загальні та ті, що залежать від типу та рейтингу видань.
2. Правила публікації результатів наукових досліджень в провідних закордонних журналах, що входять в наукометричні бази даних Scopus, Web of Science.
3. Загальні правила оформлення тез доповідей на геологічних конференціях.
4. Основні сайти та джерела, що публікують вимоги до оформлення дисертаційних робіт. Їх зміст та оновлення.
5. Порядок викладу змісту, обсяг та структура дисертації.
6. Загальні правила оформлення дисертаційної роботи з геології.
7. Правила наведення таблиць та рисунків.
8. Правила складання списку літератури.
9. Правила та вимоги до презентації результатів дослідження з геології.
10. Порядок прилюдного захисту дисертації.

5. Теми семінарських занять - не передбачено за навчальним планом.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Пошук інформації у процесі наукової роботи з використанням електронних ресурсів Elsevier, Sciencedirect та пошукової бази SciFinder, накопичення та обробка літературних даних.	4
2.	Вибір методів наукового дослідження в геології з огляду на мету, об'єкт та предмет дослідження, порядок здійснення дослідження.	4
3.	Правила публікації результатів наукових досліджень в фахових виданнях з геології, що входять в наукометричні бази даних Scopus, Web of Science. Вимоги	2
4.	Правила оформлення та вимоги до презентації результатів дослідження з геології. Процедура захисту доктора філософії PhD.	4
Всього:		14

7. Теми лабораторних робіт

Теми лабораторних занять - не передбачено за навчальним планом. Частина тем входить до переліку питань модульних контрольних робіт та підсумкового контролю.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин
1.	Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження з геології (<i>Тема 1, опрацювання теми лекції</i>).	2
2.	Особливості написання огляду літератури в геологічних науках (<i>Тема 2, опрацювання теми лекції, складання конспекту</i>).	8
3.	Методи дослідження в геології (<i>Тема 3, опрацювання теми лекції, складання конспекту</i>).	30
4.	Робота над написанням наукових статей, тез доповідей (<i>Тема 4, опрацювання лекції, написання тез доповіді, написання статті</i>).	20
5.	Виклад змісту та структура дисертації, оформлення дисертаційної роботи з геології (<i>Тема 5, опрацювання теми лекції, письмовий аналіз будь-якої дисертаційної роботи</i>).	20
6.	Основні вимоги до презентації результатів дослідження з геології (<i>Тема 6, опрацювання теми лекції, складання конспекту</i>).	10
Всього		90

Контроль самостійної роботи.

1. Представити написану за правилами відповідного геологічного журналу статтю.
 2. Представити оформлені за правилами тези доповіді на конференції за фахом.
 3. Провести аналіз оформлення будь-якої дисертаційної роботи з Наук про Землю (геологія), викладеної на сайті спеціалізованої вченої ради на вибір.
- Індивідуальне навчально-дослідне завдання

9. Методи навчання

1. Словесні (лекції; розповідь, пояснення, бесіди).
2. Наочні (ілюстрування; демонстрування PowerPoint; самостійне спостереження, презентація результатів власних досліджень).
3. Практичні: практичні роботи, виконання індивідуальних та групових завдань.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Методи поточного/періодичного контролю: усне опитування, захист результатів практичних робіт, тестування (бланкове або комп'ютерне), оцінювання тез, статті, презентації, оцінювання виконання практичних навичок та ін. У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожний вид роботи, а також змістовий модуль. Підсумковий

контроль - іспит. Відповідь під час іспиту також за 100-бальною шкалою. Фінальна оцінка з навчальної дисципліни це середнє арифметичне суми балів за поточний контроль та підсумковий контроль.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість тестових завдань; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно

	основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	вирішив половину тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно відокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для підсумкового контролю

1. Методологія наукового дослідження.
2. Загальні методи пізнання: аналіз, синтез, аналогія, класифікація, моделювання.
3. Методи емпіричних досліджень: спостереження, експеримент, порівняння, вимірювання
4. Поняття процесу наукового дослідження, його рівні, структура, класифікація та основні етапи здійснення.
5. Вимоги відповідно до рівня наукового дослідження.
6. Обґрунтування проблеми наукового дослідження.
7. Обґрунтування об'єкту та предмету наукового дослідження.
8. Обґрунтування теми наукової роботи, порядок її затвердження.
9. Пошук інформації в процесі наукової роботи. Загальна характеристика.
10. Електронний пошук наукової інформації.
11. Види наукових публікацій.
12. Наукова стаття як форма апробації наукового дослідження.
13. Види наукових статей: науково-теоретичні, науково-практичні (емпіричні), оглядові
14. Формування положень наукової новизни.
15. Виявлення і ознайомлення з основними літературними та архівними джерелами.
16. Пошук бібліографічної інформації в каталогах і картотеках.
17. Формування висновків та їх відповідності завданням дослідження.
18. Вимоги академічної доброчесності.
19. Етичні порушення в науці: фабрикація, фальсифікація, плагіат.
20. Форми академічного плагіату: копіювання, парафраз, компіляція, самоплагіат.
21. Підготовка матеріалів для наукових конференцій.
22. Загальні вимоги до наукової статті, структура наукової статті.
23. Загальні правила оформлення тез доповідей на геологічних конференціях.
24. Особливості публікації наукових результатів в іноземних журналах.

25. Наукова дискусія як складова творчого процесу в науковому дослідженні.
26. Доповідь як форма презентації наукових результатів.
27. Формування висновків та їх відповідності завданням дослідження.
28. Підготовка до написання дисертації та накопичення наукової інформації.
29. Принципи формулювання теми дисертаційної роботи.
30. Принципи формулювання завдань дослідження з геології.
31. Сутність та відмінність об'єкта й предмета дослідження з геології.
32. Правила пошуку інформації у процесі наукової роботи з геології. Бази даних.
33. Особливості написання огляду літератури в Науках про Землю (геологія).
34. Правила оформлення статей в геологічні журнали. Загальні та ті, що залежать від типу та рейтингу видань.
35. Правила публікації результатів наукових досліджень в провідних закордонних журналах, що входять в наукометричні бази даних Scopus, Web of Science.
36. Основні сайти та джерела, що публікують вимоги до оформлення дисертаційних робіт. Їх зміст та оновлення.
37. Порядок викладу змісту, обсяг та структура дисертації за вимогами МОН України.
38. Основні етапи процесу написання та захисту дисертацій.
39. Загальні правила оформлення дисертаційної роботи з геології.
40. Автореферат дисертації. Сутність та мета автореферату.
41. Правила наведення таблиць та рисунків.
42. Правила складання списку літератури.
43. Правила та вимоги до презентації результатів дослідження з геології.
44. Порядок прилюдного захисту дисертації.
45. Організація наукової діяльності в Україні.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та періодичний контроль						Підсумковий контроль (іспит)	Фінальна оцінка
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	100	100
100	100	100	100	100	100		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

Робоча програма та силабус навчальної дисципліни; контрольні та тестові завдання; питання до поточного і підсумкового контролю знань; підручники і навчальні посібники; ілюстративні матеріали (схеми, рисунки), мультимедійні презентації.

14. Рекомендована література

Основна

Основна

1. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Вид. 2-е виправл. і допов. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 144 с.
2. https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/OsnjvyMetDoslilKolesnykov2011.pdf
3. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 142 с.
4. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с. https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/konversky_osn_metod_ta_org_nayk_dosl.pdf

Додаткова

1. Пономаренко Л. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня: методичні поради. Київ: Бюлетень Вищої атестаційної комісії України, Видавництво «Толока», 2010. - 80 с. https://old-zdia.znu.edu.ua/gazeta/ZAHIST_251110.pdf
2. Мірошніченко Л. Як правильно оформити дисертацію та документи атестаційної справи: 36. нормат. док. з питань атестації наук, кадрів вищої кваліфікації. Київ: Толока, 2012. 56 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Перелік спеціалізованих вчених рад (Додаток 1 до наказу Міністерства освіти і науки України від 15.03.2019 № 358) http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/wp-content/uploads/2017/07/%D0%A1%D0%A0_%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BB%D0%BA_05.03.19_%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_2019.pdf (дата звернення 29.08.2022)
2. Склад спеціалізованих вчених рад (Додаток 3 до наказу Міністерства освіти і науки України від 15.03.2019 № 358) - http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/wp-content/uploads/2017/07/%D0%A1%D0%A0_%D1%81%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B8_05.03.19.pdf (звернення 18.01.2023)
3. Перелік наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук - <https://mon.gov.ua/storage/app/media/pravo-diyalnosti/2018/10/08/perelik-naukovikh-fakhovikh-vidan-12.pdf> (дата звернення 29.08.2022)
4. Перелік електронних наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів

доктора і кандидата наук - <https://mon.gov.ua/storage/app/media/pravo-diyalnosti/2018/10/08/elektronnikh-fakhovikh-vidan-11.pdf> (дата звернення 28.08.2022)

5. Положення про спеціалізовану вчену раду - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1170-11>

6. Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів - <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/567-2013-%D0%BF> (звернення 18.01.2023)

7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації - <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17> (звернення 18.01.2023)

8. Рекомендації щодо оформлення дисертації, цитувань та бібліографічних посилань - <http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/wp-content/uploads/2017/07/%D0%9B%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0.zip> (дата звернення 28.03.2022)

9. Рекомендації щодо оформлення Висновку установи про наукову та практичну цінність дисертації - <http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/wp-content/uploads/2017/07/%D0%9F%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B7%D0%B0%D1%85%D0%B8%D1%81%D1%82.zip> (дата звернення 28.08.2022)

10. Основні парадигми і методи геології https://stud.com.ua/171503/filosofiya/osnovni_paradigmi_metodi_geologiyi (дата звернення 28.08.2022)